

Petros Márkaris Escriptor

«Avui dia la novel·la policíaca és una novel·la social, en el sentit de la novel·la burgesa del segle XIX, i no tant una novel·la de crims a l'anglesa»

L'interès per la novel·la negra a Grècia és cada vegada més gran

Text: **Alex Martín Escribà**
martinescriba@uasl.es

Acaba de ser guardonat amb el VI premi Pepe Carvalho de Novel·la Negra, que li serà entregat a Barcelona en la pròxima edició del BCNegra, el febrer de l'any pròxim. Petros Márkaris (Istanbul, 1937) és economista, traductor, guionista i novel·lista. La seva fama, però, li ha arribat gràcies a les seves novel·les policíques, que han estat traduïdes a diverses llengües. El seu protagonista és el comissari Costas Jaritos, un personatge que respon a l'escola de la novel·la negra mediterrània. En català n'han aparegut tres títols. *Mort a Istanbul* (Tusquets), *L'accionista principal* (Pagès Editors), i la que acaba de sortir, la darrera aventura del seu comissari, titulada *Amb l'aigua fins al coll* (Tusquets).

Algú com vostè, que estudia economia i finances, com acaba sent especialista en Bertolt Brecht? I com un especialista en Bertolt Brecht es fa després escriptor de novel·les policíques?

Bé, la primera part de la pregunta és difícil de respondre. Mai

vaig voler estudiar economia. Sempre vaig voler escriure. Però a la meua joventut, durant els anys seixanta, no hi havia cap possibilitat de ser escriptor. Havia d'estudiar alguna cosa, per tal de guanyar-me la vida. Per tant, vaig seguir el consell del meu pare i vaig estudiar economia, però no en vaig acabar els estudis. Pel que fa a Brecht, quan vaig començar a escriure obres de teatre tenia un problema a l'hora de dividir els actes, perquè sempre em sortien massa curts o massa llargs. Això va durar fins que vaig descobrir Brecht al teatre alemany. Pel que fa a la segona pregunta, t'haig de dir que Brecht era una gran fan de la novel·la negra. Fins i tot va escriure alguns assajos sobre el tema. I Brecht em va ensenyar que l'escriptor sempre ha de mantenir una distància amb la història que explica. Ell em va ensenyar a ser un bon observador.

Quin lloc ocupa la seva obra en el context de la novel·la negra contemporània i, en particular, en el context del thriller europeu?

Igual que en molts altres països, l'interès per la novel·la negra a Grècia és cada vegada més gran.

«La corrupció és un dels principals problemes d'avui a Grècia, però no és l'únic. Un problema molt més gran és la classe política, que va enganyar el país amb una reforma que va ser aprovada per poder governar un altre mandat. Un altre problema és la població, que la gran part es va acostumar a viure per sobre de les seves possibilitats»

Hi ha una nova generació de novel·listes del delictes que s'expressen en una gran varietat de registres partint de la novel·la negra: històrica, política, rural, documental, fins a arribar als crims de successos.

Amb quins detectius té afinitats Costas Jaritos?

Com a personatge, Costas Jaritos està molt a prop d'altres detectius mediterranis com ara Salvo Montalbano i Pepe Carvalho. No només és la gastronomia, el que els uneix, sinó també altres aspectes comuns de les societats que els envolten i el fet que mai no estan contents amb tot allò que veuen i viuen. Per això sempre hi ha implícita, en les seves investigacions, una crítica social.

El menjar té un paper molt important en les seves novel·les, igual que en les novel·les de Jean-Claude Izzo, Manuel Vázquez Montalbán i Andrea Camilleri. ¿D'on creu que prové aquesta coincidència? ¿Per què en altres zones on s'escriu gènere negre, com la literatura nòrdica, no s'hi dóna?

La importància de la cuina mediterrània en la novel·la negra té a veure amb la posició de la dona dins les societats mediterrànies. Els novel·listes que has esmentat van créixer en llars en les quals les mares eren dones que s'ocupaven -entre altres tasques- d'elaborar plats, i això està relacionat principalment amb la bona cuina. Al nord, les dones van deixar la llar molt abans per

formar part de la població activa. Això té una part positiva -per a la dona- i una part negativa -per a la cuina-.

La novel·la negra és el millor gènere literari per reflectir els problemes de tota mena de les societats actuals?

Sí. Avui dia la novel·la policíaca és una novel·la social, en el sentit de la novel·la burgesa del segle XIX, i no tant una novel·la de crims a l'anglesa.

La visió que dóna d'Atenes a les seves novel·les és molt crítica, ben allunyada de la imatge romàntica i clàssica de la ciutat que de vegades s'ha projectat.

La gent té la visió de l'antiga Atenes. Veuen l'Acropolis, el Partenó i els llocs antics, com l'antic cementiri de Keramikos. El que se sol veure a la ciutat moderna són els embussos de trànsit. Però avui Atenes és una metròpoli amb una població de quatre milions d'habitants. No només hi ha un trànsit enorme, sinó que és plena d'immigrants, de delinqüència i de crim organitzat. La gent ha de treballar molt per poder sobreviure.

En les seves novel·les, el tema de la corrupció sempre hi és present. ¿És el principal problema de la societat grega actual?

Efectivament, la corrupció és un dels principals problemes d'avui a Grècia, però no és l'únic. Un problema molt més gran és la classe política, que va enganyar el país amb una reforma que va ser aprovada per poder governar un altre mandat. Un altre problema és la població, que la gran part es va acostumar a viure per sobre de les seves possibilitats.

Vostè ha col·laborat molts cops amb el director de cinema Theo Angelopoulos. En què ha influït la tècnica i el llenguatge cinematogràfic en les seves novel·les?

El cinema d'Angelopoulos s'ha vist molt influenciat per la foscor, amb imatges del camp grec ennuvolat. Tothom, quan pensa en Grècia, ho fa sempre projectant un país de sol. Angelopoulos sempre veu el costat fosc i cru d'aquest camp i l'està portant en relació amb els costats foscos de la història grega moderna després de la Segona Guerra Mundial. Ell també ha estat profundament influenciat per Brecht. Potser aquesta és una de les raons per les quals seguim treballant junts després de tants anys.